

Předmětem této diplomové práce je pojednání o událostech v období tzv. Pražského jara 1968 a jejich vlivu na ústavně-právní vývoj Československa.

Protože na vývoj v ČSSR mělo zásadní vliv politické klima v SSSR, podávám v úvodu stručnou charakteristiku politické situace v SSSR od rozpadu stalinského modelu řízení a s tím spjaté liberalizace poměrů až k nástupu neostalinismu po volbě L. Brežněva prvním tajemníkem KSSS. Věnuji se také tomu, jaký vliv měly tyto události na vývoj v dalších zemích Sovětského bloku. Soustředím se na státy, se kterými Československo bezprostředně sousedilo a obrodný proces zde vyvolával nejsilnější reakce.

V další části pojednávám o tom, jak se XX. sjezd KSSS odrazil v Československu a jak probíhal další vývoj v průběhu první poloviny 60. let až k politické krizi na konci roku 1967, která vedla k výměně komunistických představitelů v nejvyšších funkcích čímž byl fakticky zahájen proces Pražského jara. Zabývám se také Ústavou ČSSR z roku 1960, která tvořila základní právní rámec ústavně-právního vývoje 60. let.

Samotný obrodný proces jsem se snažil popsat jak z hlediska základních legislativních a politických dokumentů, tak z hlediska rozvoje občanské společnosti a jejich vlivu na společenský i politický život v ČSSR. Blíže se pak věnuji třem institutům, které znamenaly zřejmě nejvýznamnější právní předpisy tohoto období. Jde o zákon o soudních rehabilitacích, tiskový zákon a ústavní zákon o československé federaci.

Celé reformní dění provázely neustále sílící nátlak ze strany zemí Sovětského bloku, který se ve společenské a politické situaci naší země významně odrážel. Protože tyto snahy o vměšování do vnitřních záležitostí ČSSR, vrcholící srpnovou intervencí nelze opominout, rozhodl jsem se je v této práci zohlednit také.

Při popisu srpnových událostí jsem se soustředil zejména na činnost nejvyšších státních a stranických orgánů, pokus o vytvoření kolaborantské vlády a na jednání se Sověty v Moskvě, které vedlo k podpisu tzv. moskevského protokolu. Dále popisují legislativní a politické změny, jenž znamenaly zásadní odklon od zásad polednového vývoje a vedly k nástupu „normalizace poměrů“.

V závěru práce jsem se snažil vystihnout důvody, které zapříčinily neúspěch obrodného procesu a vedly země Varšavské pětky k vojenskému zásahu. Stručně se též zmiňuji o pohledu ostatních zemí na polednový vývoj a vojenskou intervenci. Na konec jsem zařadil úvahu o tom, jaký vliv měly události roku 1968 na „revoluční rok“ 1989.